

① Esmaspäev: piltidega nädalleht, Number 18, 4 May 1940 – RÖÖVLINNUJAHT RÖÖVLINNUGA

RÖÖVLINNUJAHT

RÖÖVLINNUGA

Meie jahikullid – rabapistrik ja kanakull. Küttimine kuljuste helina saatel. „Mis kulli küünte vahel, see jahimehe kotis...“

Üks huvitavamaid jahipidamise viise Eestis on jaht kullidega spordiala, mida laiemalt harrastatakse mitmel pool Lääne-Euroopas ja Aasias. Et meie jahiseadus lubab kulliga jahti pidada ainult r ö ö v l i n d u d e l e, siis see küttimisviis ei saa palju levida; tõsisele jahimehele aga pakuvad ka piiratud võimalused sel alal veel küllaltki erutavaid jahielamusi.

Meie kullijahimees jutustab.

Eestis on väljapaistvamaks kullijahimehiks sõjaväe-kapten D r g u s j a a r, teda sel alal tuntakse ka hea teoreetikuna. Kapt. Dr. g u s j a a r väidab, et jahipidamine kulliga on meie oludes hästi teostatav. Ta on kulliga jahti pidanud röövlindudele, hiirtele ja rottidele ja seda heade tulemustega. Dr. g u s j a a r arvates

jahipidamine kulliga on kõigiti inimlikum kui küttimine püssiga loera kaasabil.

Mõni halvastihitud last võib looma vigastada, ilma et teda lätte saadaks; niisugustel juhtudel haamatud loom on sageli määratud kuskil tihnikus pikkamööda ja piinesedes surema. Jaht kulliga on sellepolest parem, et

„Mis kulli küünte vahel, see on jahimehe...“

mis kulli füünte wahel, see on sama hea kui jahimehe lozis.

Ka ei tee süttimine kulliga jahimehest lihtsaks; lähewad ju ainult wähesed jahimehed püssiga wälja jahi wõlu pärast — enamik on ikkagi wõimalikult suurema saagi peal wäljas.

Rabapistriku lend: 25 km 6 minutiga!

Kodumaa kullidest kõige sobivamatets ja hõtkullidest on lanakull ja rabapistrik, eriti aga esimene. Rabapistrik ajab saaki niitama taga, kuni wähib, seejärel peab tema jälginiselt kasutama mootorratast, millega aga meie maaõstikul pole sageli palju peale hakata. Pealegi püüab rabapistrik loomi ja liinde ainult lennust ja jookstult tabada. Lanakull seeswastu püüab kõiki liinde ja loomi, hiirest kuni rebaseni, tabades saaki igast asendist, nii weest kui õhust, nii seisu kui ka jooksu ja lennu pealt.

Rekmine lanakull on 1000 kuni 1200 grammi raste, kuid wiib lendu kuni 5 kg raskuse looma

ning suudab kinni hoida kuni 10 kg raskust.

Kapteni Orgusjaar on teinud katset meie kulle ka jidepidamiselt rakendada, mis on annud rahuldamatuid tulemusi. Ühe matel — kuni 25 km distantšidel — wõib kulli kasutada koguni väga edukalt. Rabapistrik, näiteks, lendab 25-km wahemaa ära 6 minutiga, olles seejuures oma ülesandeis väga täpne ja kohusetruu.

Kulli dressuur.

Kull harjub inimesega samahästi kui loer. Ainult saagi tabamise korral muutub inimene temale wõistlejaks ning kull püüab siis kõigi abinõudega inimesest eemale hoiduda. Kuid seal wõtab jahimees appi kasuluse, ning kulli pettes wõidab ta endise sõpruse tagasi.

Kulli wäljaõpetamine nõuab wähem waewa kui mõne wanapiiga fififest „sitšima“ panna.

Kui kull wõi kullipoeg olemas, tuleb hakata kohe jahipidamise eelõpetusi tegema. Üheks selliseks eelõpetuseks on käepeal seisamise harjutus. Selleks tuleb kulli silmad

tatta mütsitejega. Raetud silmadega kull on sama abituu kui noor lõvikutsikas, kes lasseb endaga vähimagi vastupanuta sündida lõik. Ja ega ta selle silmade katmise üle nii väga ei pahandagi, ta justkui teab, et wärwiline mütsite tõstab weelgi tema uhkust ning ilu. Käge peal seistes hoiab ta oma teravate küüntega nii õrnalt kinni kui wõimalik,

Küüntega, mis ainsa pigistusega läbistajid tolle käe, kus peal ta seisab.

Teda võib isegi kinnastamata käel hoida, kuid siis ei suuda ta ise ennast hästi hoida ning libiseb maha, kartes walu tekitada hoidjale.

Ühelt tähtsats asjaolult kulli õpetamise juures on söötmine. Sööta tuleb kulli kindlatel kellanegadel ning ainult käe peal seistes. Sest käsi peab saama kullile tohaks, kust ta leiab tuge ning abi; käsi on kullile jedasama, mis lapjele ema.

Toiduks tarvitab kull ainult toorest karwadega liha;

karwadega katmata liha ta ei tunnista.

Sööta tuleb kulli alguses iga päew korra, kuna hiljem paari-kolme päewa tagant. Ka on soovitatav teda wahete-wahel nälgida lasta, eriti enne jahile minetut. Kui kull on kottud käel juba mõnda aega ja kui ta mõnekümne meetri kauguselt kutsu peale juba ise käele lendab, siis võib temaga muretult jahti pidama hakata.

Jaht kuljuste kõlina saatel.

Jahile minnes seisab kull wafatul kinnastatud käel, mütsite silmadel, sest siis ei häiri teda iga tühine linnusädistus. Alles sobiwa saagi nägemisel awatakse kulli silmad ning lastakse ta lendu.

Jala külge on kullile kinnitatud wäike kuljus,

sest kui ta saagi on tabanud, lendab ta põõsastesse, kus oma ohwrit kohe sööma hakkab. Kõrina peale leiab jahimees kulli üles ja wõtab talt saagi ära.

See sünnib järgmiselt: kütt annab talle kodust kaasa toodud liha, wõttes teise käega kulli oma käele tagasi. Liha saades arwab kull, et ta sai juba tabatud saagi.

Selle wäitese pettusega lasseb kull saagi wabaks

nina jahtimees võib selle kotti panna.

ning jagimees võib järele võtta punna.

Saafi nähes tormab tull sellele kohe järgi. Kui ta aga ei suuda lähima 200 meetri ajamise järgi looma tabada, tutsutakse ta taele tagasi, kaetakse filmid ja alustatakse uue jahilooma otsimisega.

Jaht tulliga on sellepoolet huumor, et ei ole tarvis paigal püsida ega oodata. Iga vastutulev lind või loom on teretunud.

Jahikull kirikus.

Waremalt arvati, et tullijaht olewat algupele saanud türklastelt, siis aga väideti, et preislased olnud esimesed jahipidajad. Viimase aja uurimused näitavad, et

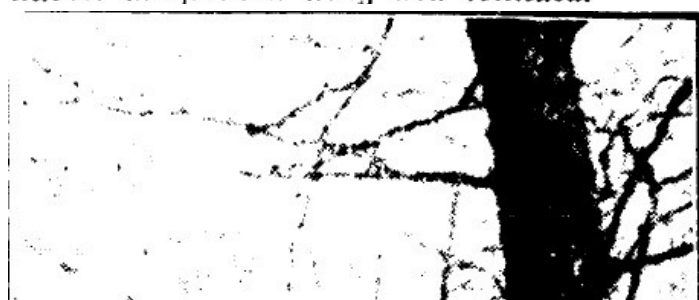
preislased on tullijahi pidamist siiski õppinud türklastelt

ja hiljem selle türklastest ainult kõrgemale tasemele tõstnud. Nii olnud kehtajal Bagdadis terve raamatukogu tullijahi kohta, mis hiljem osaliselt hävis. Need raamatud olnud kirjutatud kreeka keeles, milles öeldud, et kuningas Demetrius olnud esimene tullijahi pidaja, teda ka siis esimeseks selle ala pioneeriks arvatakse.

Silmapiistava loha omas tullijaht ka Friedrich 2. ajal Saksamaal, kes oli oma aja kirglikemaid tullijahimehi. Nii rõõgistas, et tema kirg ja armastus selle oma pärase jahi vastu oli nii suur, et olles isegi sõjas vaenlase silme all, ei saanud ta jahist loobuda. Üldse oli selleaja võimukandjale suur au omada jahitulle.

Õlegi waimulitud Prantsusmaal andsid nõusoleku aadlituile jumalateenistuseleulli kirikusse kaasa tuua.

Benemaal oli tullijaht rohkem harrastatav Juhan Julma ajal, mis warsti wibus. Tjaar Nikolai 2. püüdis tullijahi pidamist uuesti elustada. Ta andis oma mõisa kirgiiside kätte, kes seal majesteedi tulle õpetasid. Kuid millegipärast ajas tjaar tulliopetajad kirgiisid hiljem minema, andes tullide hooldamise sõduritele üle. Viimased ei hoolinud tullidest, lastes tulle uuesti metsistuda ning ära lennata.

Kapten Orgussaar kulliga jahil.

Nii hoitakse kulli käel.